

บทบาทนิตินิติศาสตร์พยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

นางสาวสุนันท์ สมรรตกิจขจร

ศูนย์วิจัยสุขภาพกร
005823
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

THE ROLE OF THE NURSE SUPERVISORS
IN
UNIVERSITY HOSPITALS IN BANGKOK AREA

Miss Sunun Smuttakitkachorn

คุณยัจิตยทรัพย์ากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

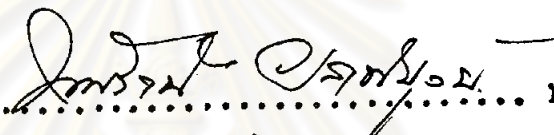
1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

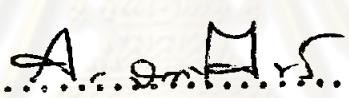

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ประนอม โอทกานนท์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ชื่อ นางสาวสุนันท์ สมรรถกิจจจร แผนกวิชาพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนสำรวจข้อเท็จจริงต่าง ๆ ปัญหา และความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศการพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการพยาบาล และพยาบาลประจำการ จากโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลรามธิบดี และ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย แบบสอบถามจากตัวอย่างประชากรครั้งนี้มีจำนวน 192 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างหมู่ (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างหมู่พบว่า การปฏิบัติงานโดยส่วนรวมด้านการบริหารบุคลากรและคานธุการ คานการพยาบาล และคานการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติงานในรายขอของทุกคาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สนองสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความคิดเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการตอบทบาทผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้ เห็นว่าผู้นิเทศการพยาบาลมีความคิดเห็นในเชิงนิมานสูงกวาพยาบาลประจำการ

2. ผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างหมู่ในรายขอของคานการศึกษาที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการ เรียนการสอนในหอ เรียนและหอผู้ป่วย และการมีส่วนร่วมในการประ เ็นผลการศึกษาของนักศึกษายาบาลและนัก เรียนผู้ช่วยยาบาลในหอผู้ป่วย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนองสมมติฐานของการวิจัย

3. ปัญหาสำคัญที่พบเกี่ยวกับงานนิเทศการพยาบาลตามความเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการมีดังนี้

3.1 งานในหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาลมีมากเกินไป
ผู้นิเทศการพยาบาลคนเดียวต้องทำหน้าที่ดูแลหลายศึก

3.2 เจ้าหน้าที่พยาบาลยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการพยาบาลที่แท้จริง

3.3 ผู้นิเทศการพยาบาลขาดความรู้ความชำนาญการนิเทศการพยาบาล และ
ขาดความรู้ความชำนาญการพยาบาล

3.4 การนิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในปัจจุบันยังมี
ปัญหาเกี่ยวกับความมีอาวุโส และคุณวุฒิของผู้นิเทศการพยาบาล

3.5 ขาดงบประมาณในการจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้มีจำกัด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2

Thesis Title The Role of the Nurse Supervisors in University
 Hospitals in Bangkok Area

Name Miss Sunun Smuttakitkachorn
 Department of Nursing Education

Academic Year 1975

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the roles of the nurse supervisors in university hospitals in Bangkok area and to survey the facts, problems and opinions relating to supervisory jobs.

The Samples of this study were nurse supervisors and staff nurses from two university hospitals in Bangkok area, Ramathibodi Hospital and Chulalongkorn Hospital. The constructed questionnaire was used in order to collect data from 192 subjects. The data were statistically analyzed and the differences between mean were tested with the critical ratio (t-test). The findings of this study are as the following statements :

1. There is statistically significant difference in their opinions among the nurse supervisors and staff nurses on administration, patient care, and teaching at .05 level and this also indicated that nurse supervisors gave better score than did staff nurses.

2. There is no statistically significant difference in their opinions among the nurse supervisors and staff nurses on education concerning course syllabus, and evaluation the performance of nursing students in clinical situations at the same level.

3. The main problems of supervision concerning the nurse supervisors were collected respectively as the following items :-

- 3.1 Workload
- 3.2 Job description
- 3.3 Knowledge
- 3.4 Qualification
- 3.5 Budget

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนได้กรุณาให้เอกสารและหนังสือที่เป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณต่อความกรุณาของ คร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร แห่งแผนกวิชา ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ร่ำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา แห่งภาควิชาชีวสถิติ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลทางสถิติ และขอกราบขอบพระคุณหัวหน้าพยาบาลสภากาชาดไทย และหัวหน้าภาควิชาโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศูนย์เทศการพยาบาล และ พยาบาลประจำการทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม ซึ่งมีผลทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุนันท์ สมรรถกิจจจร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิจกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ฏ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
	ปัญหา.....	11
	สมมติฐานในการวิจัย.....	11
	ขอบเขตของการวิจัย.....	11
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	12
	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	13
	ความจำกัดของการวิจัย.....	13
	คำจำกัดความ.....	13
2	วรรณกรรมและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	15
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	28
	การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	28
	การสร้างแบบสอบถาม.....	29
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4	ผลการวิจัย.....	36

บทที่	หน้า
5	
สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลของการวิจัย.....	91
การอภิปรายผลของการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	112
ประวัติการศึกษา.....	148

 ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน.....	31
2	อัตราส่วนร้อยละของวุฒิเมื่อเริ่มทำงานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	38
3	อัตราส่วนร้อยละของวุฒิในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	39
4	อัตราส่วนร้อยละของอายุของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	41
5	อัตราส่วนร้อยละของระยะเวลาการทำงานด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	42
6	อัตราส่วนร้อยละของสถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	43
7	อัตราส่วนร้อยละของประสบการณ์การปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	44
8	อัตราส่วนร้อยละของการศึกษาอบรมหลังจบการศึกษาพยาบาลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	45
9	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของศูนย์เทศการพยาบาลโดยเฉลี่ย จำแนกตามรายชื่อของคณาธิการ บริหาร บุคลากรและคณาธิการ.....	47
10	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของศูนย์เทศการพยาบาลโดยเฉลี่ย จำแนกตามรายชื่อของคณาธิการพยาบาล.....	53
11	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของศูนย์เทศการพยาบาลโดยเฉลี่ย จำแนกตามรายชื่อของคณาธิการศึกษาเกี่ยวกับครูประจำคณิกนักรศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล.....	57
12	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของศูนย์เทศการพยาบาลโดยเฉลี่ย จำแนกตามรายชื่อของคณาธิการศึกษาเกี่ยวกับหัวหน้าคณิกนักรประจำการ และบุคคลอื่น.....	60

ตารางที่ ๒

หน้า

13	สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลโดยเฉลี่ย จำแนกตามประเภทลักษณะงาน.....	65
14	คาสติติและคาทดสอบความแตกต่างระหว่างคาคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภทลักษณะงาน.....	67
15	คาสติติและคาทดสอบความแตกต่างระหว่างคาคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภทลักษณะงานรายขอของคานการ บริหารบุคลากรและ คานธุรการ.....	68
16	คาสติติและ คาทดสอบความแตกต่างระหว่างคาคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภทลักษณะงานรายขอของคานการพยาบาล.....	71
17	คาสติติและ คาทดสอบความแตกต่างระหว่างคาคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภทลักษณะงานรายขอของคานการ ศึกษาเกี่ยวกับครุประจำ ศึก นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนชวยพยาบาล.....	73
18	คาสติติและคาทดสอบความแตกต่างระหว่างคาคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภทลักษณะงานรายขอของคานการ ศึกษาเกี่ยวกับหัวหน้าศึก พยาบาลประจำการ และบุคคลอื่น.....	75
19	เปรียบเทียบปัญหาที่พบเกี่ยวกับงานนิเทศการพยาบาล.....	78
20	ขอเสนอแนะในการปรับปรุงงานของผู้นิเทศการพยาบาล.....	80
21	เปรียบเทียบคุณสมบัติเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้นิเทศการพยาบาล.....	82

22	ขอเสนอแนะของผู้ให้เทศการพยาบาลเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้เทศการ พยาบาลด้านคุณวุฒิทางการศึกษา.....	84
23	ขอเสนอแนะของพยาบาลประจำการเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้เทศการ พยาบาลด้านคุณวุฒิทางการศึกษา.....	85
24	ขอเสนอแนะของผู้ให้เทศการพยาบาลเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้เทศการ พยาบาล ด้านประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	87
25	ขอเสนอแนะของผู้ให้เทศการพยาบาลเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้เทศการ พยาบาล ด้านประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิ		หน้า
1	เปรียบเทียบคุณวุฒิเมื่อเริ่มทำงานของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาล ประจำการ.....	40
2	เปรียบเทียบคุณวุฒิในปัจจุบันของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาล ประจำการ.....	40
3	เปรียบเทียบข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือก ผู้นิเทศการพยาบาลด้านคุณวุฒิทางการศึกษา.....	86
4	เปรียบเทียบข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือก ผู้นิเทศการพยาบาลด้านประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย